

15
57

Evangélikus
Hittudományi
Egyetem

Környezettudatos nevelés az óvodában és a bibliai elbeszélések kapcsolata

.....
Dr. Kodácsy-Simon Eszter

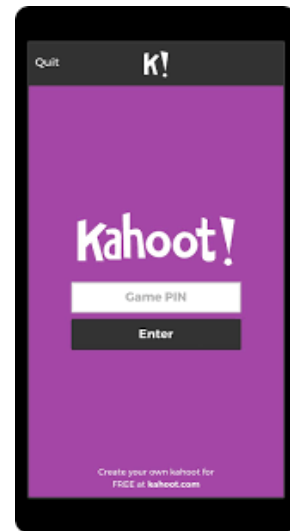
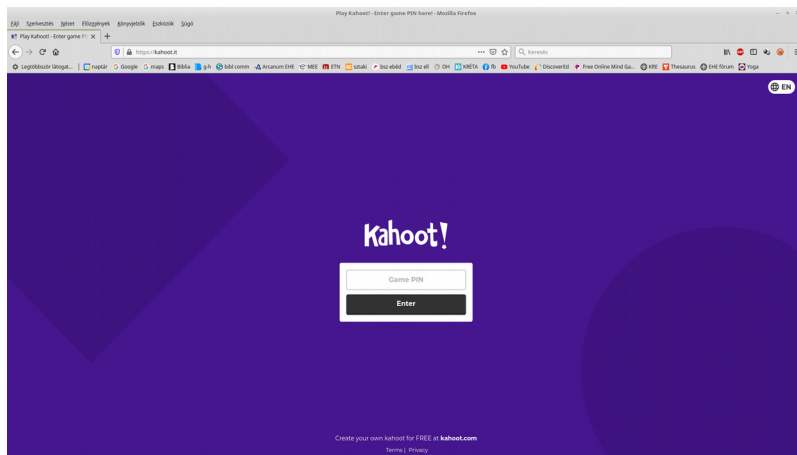
15
57

Evangélikus
Hittudományi
Egyetem

Mennyire gyakori a természethez való kapcsolódás a Biblia elbeszéléseiben?

www.kahoot.it

- Kód:
- Nickname:

15
57

Evangélikus
Hittudományi
Egyetem

Mózesi törvények

5Móz 20-22: természet
iránti szánalom,
könyörület, részvét

„Ha egy várost hosszabb időn át kell ostromolnod, hogy legyőzd és elfoglald, ne pusztítsd ki a fákat, fejszét emelve rájuk! Egyél róluk, de ne vágd ki azokat, mert nem ember a mezőn levő fa, hogy az is ostrom alá kerüljön miattad.” (5Móz 20,19)

5Móz 20-22: természet iránti szájalom, könyörület, részvét

„Ne nézd el, ha embertársad számarra vagy marhája kidől az úton. Ne menj el mellettük közömbösen, hanem segíts neki lábra állítani azokat!” (5Móz 22,4)

5Móz 20-22:
természet
iránti
szájalom,
könyörület,
részvét

*„Ne szánts együvé
fogott ökörrel és
szamárral!” (5Móz
22,10)*

15
57

Evangélikus
Hittudományi
Egyetem

Mózesi törvények

5Móz 20-22: természet iránti
szánalom, könyörület, részvét

*„Ha útközben egy fán vagy a földön
madárfészket találsz, amelyben fiókák vagy
tojások vannak, és az anya rajta ül a fiókákon
vagy a tojásokon, ne vedd el az anyát a
fiókákról. Az anyát okvetlenül ereszd el, és csak
a fiókákat fogd meg, hogy jó dolgod legyen, és
hosszú ideig élj!” (5Móz 22,6-7)*

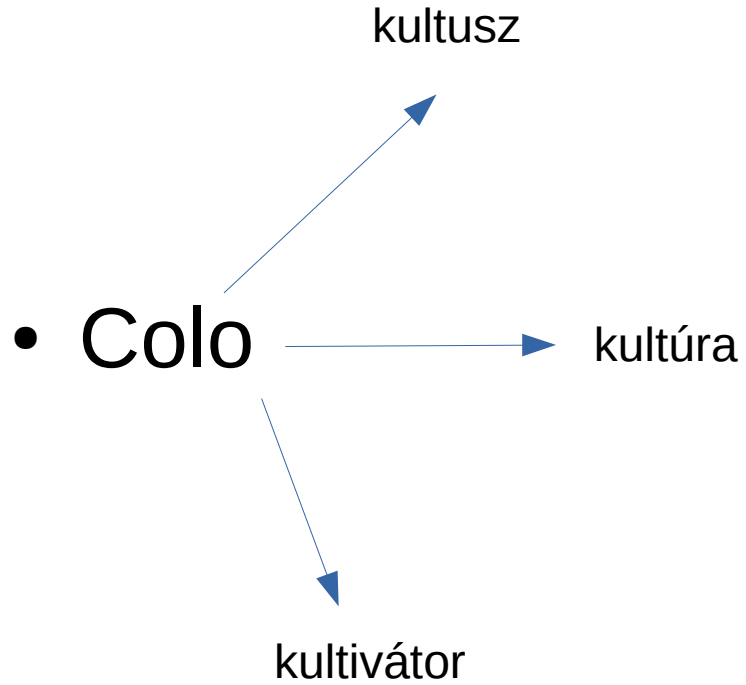

Mózesi törvények

2Móz 23,10-12
elengedés
esztendeje

„Hat éven át vedd be a földedet, és takarítsd be a termését! A hetedikben azonban hagyd parlagon, bevetetlenül, hadd egyenek róla néped szegényei! Ami pedig még rajta marad, egyék meg a vadállatok! Így cselekedj szőlőddel és olajfáiddal is! Hat napon át végezd munkádat, de a hetedik napon pihenj meg, hogy nyugta legyen ökrödnek és szamaradnak, és lélegzethez jusson szolgálóleányod gyermeke és a jövevény.”

Jean-Francois Millet, 1857-59

„A Biblia nem ismeri a 'környezet' és a környezetvédelem fogalmát. Mégis ... a Biblia ismeri az elementáris életszükségleteket-életfeltételeket és az azt biztosító természetet, s van is mondanivalója arról. ... **A Biblia nem engedi, hogy az emberről és a természetről külön-külön szóljunk.** ... Ha vissza tudunk menni a bibliai világmegértésig, akkor olyan szemléletváltozást nyerünk abból, ami többet ér minden direkt és konkrét ökológiai jó tanácsnál.” (Bolyki János)

„A természet = teremtés. ... **A természet és ember kapcsolatába ez a szemlélet bevonja Istent.**” (Bolyki János)

Ideális társadalomkép

*„Azon a napon – így szól a Seregek Ura – meghívja majd egyik ember a másikat a szőlőjébe és a fügefája alá.”
(Zak 3,10)*

„ Mindenki a saját szőlőjében vagy fügefája alatt ülhet, és senki sem háborgatja őket. Maga a Seregek Ura mondta ezt!” (Mik 4,4)

Ideális társadalomképpel szemben áll: gazdagok uralma, kizsákmányolás, dőzsölés, üzleti szemlélet

„Jaj azoknak, akik házat házhoz ragasztanak, és mezőt mező mellé szereznek, míg hely sem marad másnak, és csak ti laktok ebben az országban! ... Tíz hold szőlő csak egy bat bort terem, tíz véka vetőmag csak egy vékát terem!” (Ézs 5,8.10)

Háttértudás: a teremtés rendezettsége

„Még a gólya is, az égen, tudja költözése idejét, a gerlice, a fecske és a daru is vigyáz, mikor kell megjönnie, csak az én népem nem ismeri az Úr törvényét.” (Jer 8,7)

→ Kozmikus szövetség: a természet is része, a harmónia helyreállításában is részes lesz

15
57

Evangélikus
Hittudományi
Egyetem

Bölcsességirodalom

Antropocentrikus szemlélet (kritikája)?

*„Eredj a hangyához, te rest,
figyeld, hogy mit tesz, és okulj!”
(Péld 6,6)*

*„Vagy elmélkedj a földről, az is
tanít, a tenger halai is beszélnek
neked.” (Jób 12,8)*

Kontextus-tágítás

„Össze tudod-e kötni a Fiastyúk szálait? A Kaszás-csillag köteleit meg tudod-e oldani?”
(Jób 38,31)

„Nemzedékek jönnek, nemzedékek mennek, de a föld örökké megmarad. Fölkel a nap, és lemegy a nap, siet vissza arra a helyre, ahol majd újból fölkel.” (Préd 1,4-5)

„... Szaporodjatok, sokasodjatok, töltsétek be és *hódítsátok meg* a földet. *Uralkodjatok* a tenger halain, az ég madarain és a földön mozgó minden élőlényen!” (1Móz 1,28)

meghódít = <kabash>

- egy terület erőszakos leigázása
- egy terület fölötti oltalmazó gondoskodás

uralkodik = <radah>

- szigorú kormányzás
- nyáját vezető pásztor képe

15
57Evangélikus
Hittudományi
Egyetem

Jézus és a teremtet világ

- tudatos választás
- béketeremtés a nem-emberi világgal

„Elképzelhetjük Názáretet, amint a dombos vidéken néhány száz család lakik, s bárányok, kecskék, ökrök, szamarak és marhák élnek itt velük. A zöldes-barnás-köves domboldalon láthatjuk felnőni a gyermek Jézust, aki elsősorban anyjától sokat tanul a hasznos bodzafákról, a Tábor tölgyfáiról, az Aleppo fenyőiről, a csalánról, a mályváról és az áprilisi sárga krizantémról, a gyomnövények, a gyógynövények és a vadvirágok egész rendszeréről, melyeket később Salamon ruhájához hasonlított. Szőlők nőttek Názáret óvárosában, melyek gyors növekedésére és a forró nap érlelésére Jézus rácsodálkozott.” (Edward Echlin)

„Mert a teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését. A teremtett világ ugyanis a hiábavalóságnak vetetett alá, nem önszántából, hanem az által, aki alávetette...” (Rm 8,19-20)

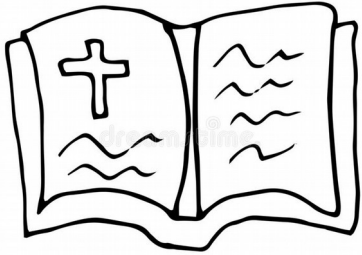
A teremtett világ sorsa szorosan összekapcsolódik az emberével a teremtéstől kezdve végig, a bukásban, de a megváltásban is, és a reménységben is.

15
57

Evangélikus
Hittudományi
Egyetem

Hogyan kapcsolódik mindehhez az óvodás gyerek?

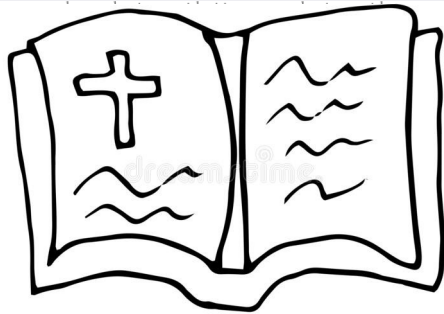

15
57

Evangélikus
Hittudományi
Egyetem

A gyerek természetes kapcsolódásának sajátosságai

- animizmus
- gyermeki realizmus
- artificializmus
- finalizmus
- mágikus gondolkodás
- intuitív-projektív hit

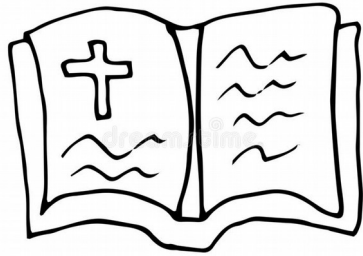

15
57

Evangélikus
Hittudományi
Egyetem

Hogyan kapcsolódik mindehhez az óvodás gyerekek?

- Nem erkölcsi tanítás
- Nem morális kérdés
- Nem normatív szabályok
- Nem tekintélyelvű törvények

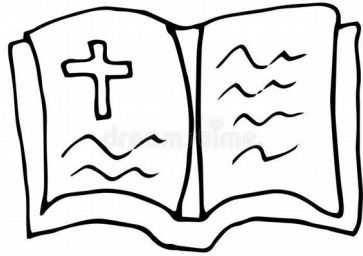

15
57

Evangélikus
Hittudományi
Egyetem

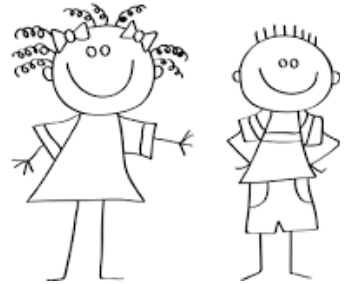
Hogyan kapcsolódik mindehhez az óvodás gyerek?

létkérdés:

Szerves része-e a környezetünk a világunknak?

Ha igen → milyen értékeket fedezünk fel benne?

15
57

Evangélikus
Hittudományi
Egyetem

Hogyan kapcsolódik mindehhez az óvodás gyerekek?

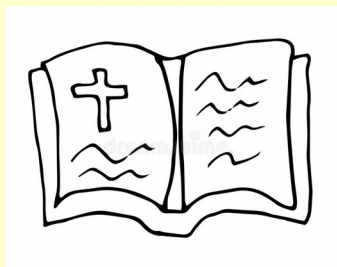

15
57

Evangélikus
Hittudományi
Egyetem

Hogyan kapcsolódik mindehhez az óvodás gyerekek?

érték

környezettudatosság, mint kontextus

15
57

környezettudatosság, mint kontextus

sokféleség

15
57

Nóé bárkája, a környezettudatosság és az óvodás gyerek

környezettudatosság, mint kontextus

sokféleség

biodiverzitás

15
57

környezettudatosság, mint kontextus

sokféleség

sokszínűség

sokoldalúság

változatosság

15
57

környezettudatosság, mint kontextus

sokféleség

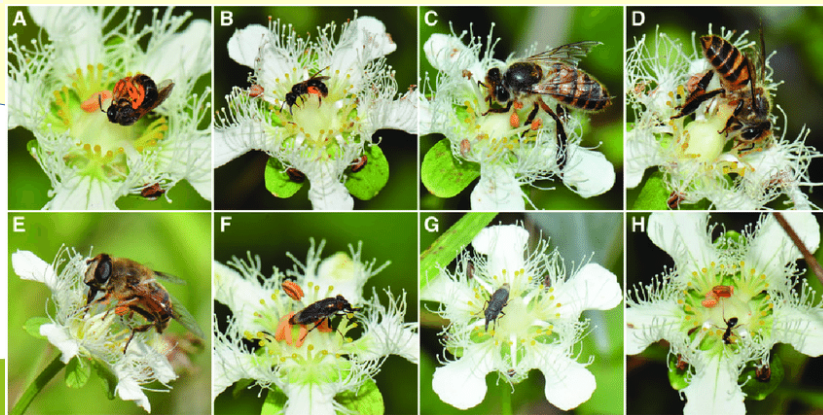
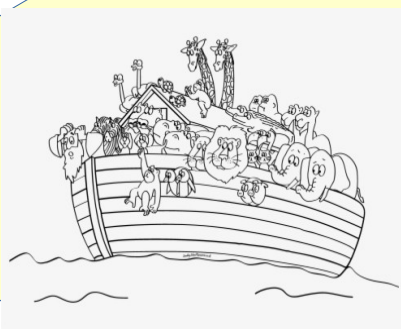

15
57

Nóé bárkája, a környezettudatosság és az óvodás gyerekek

környezettudatosság, mint kontextus

sokféleség

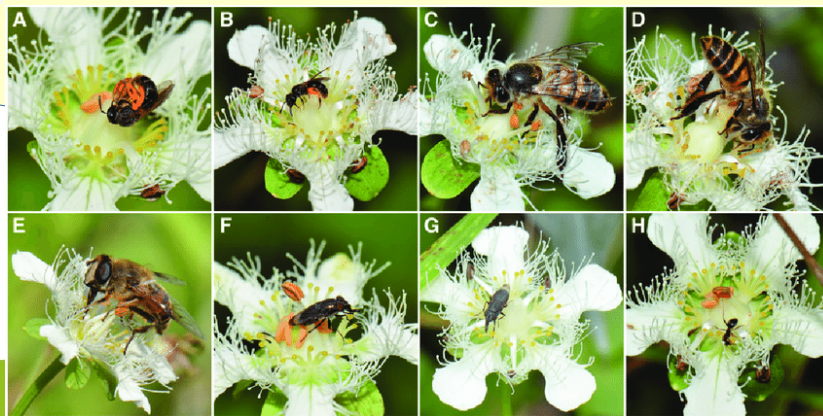
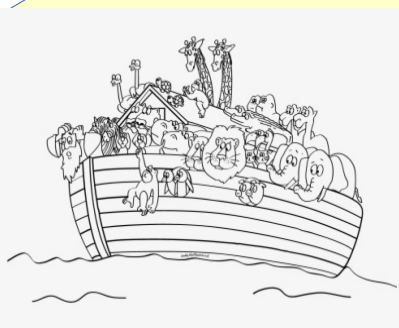

15
57

Nóé bárkája, a környezettudatosság és az óvodás gyerek

környezettudatosság, mint kontextus

sokféleség

15
57

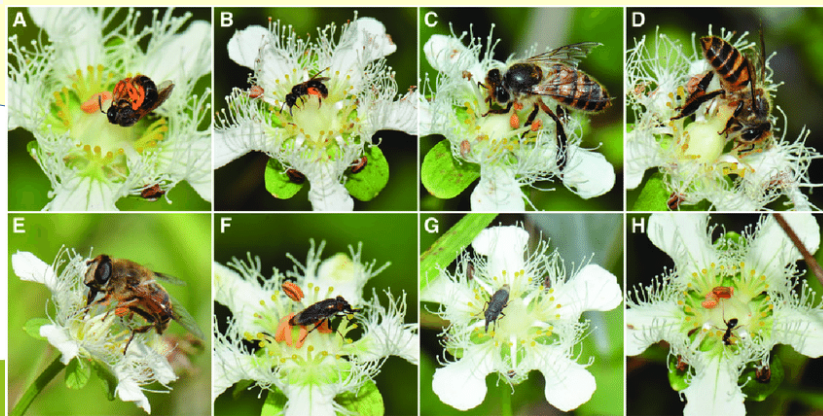
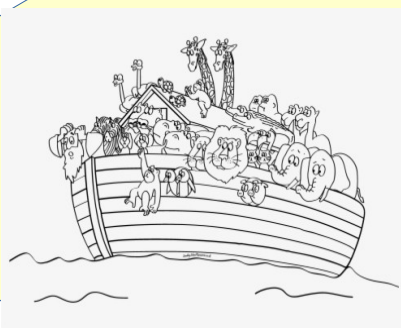
Evangelikus
Hittudományi
Egyetem

Nóé bárkája, a környezettudatosság és

környezettudatosság, mint kontextus

sokféleség

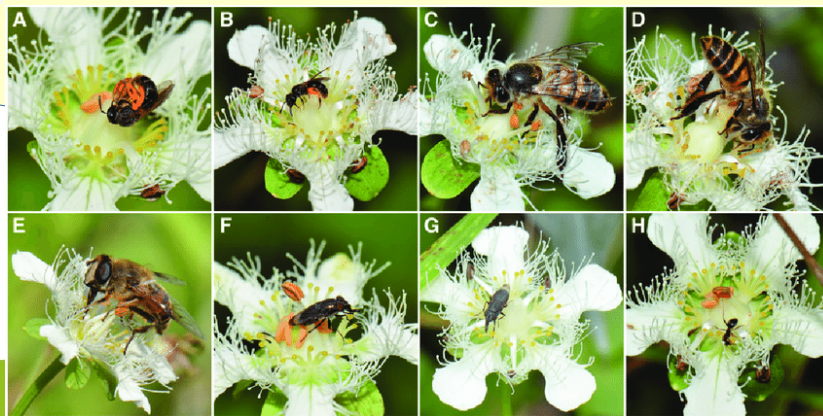
15
57

Evangélikus
Hittudományi
Egyetem

Nóé bárkája, a k

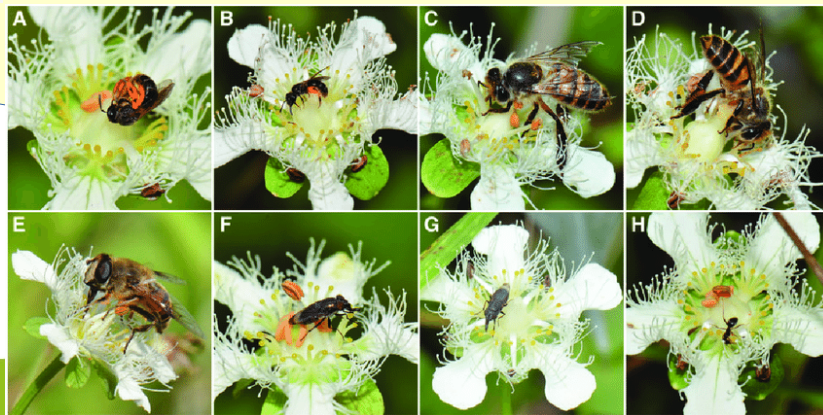
környezettudatosság

sokféleség

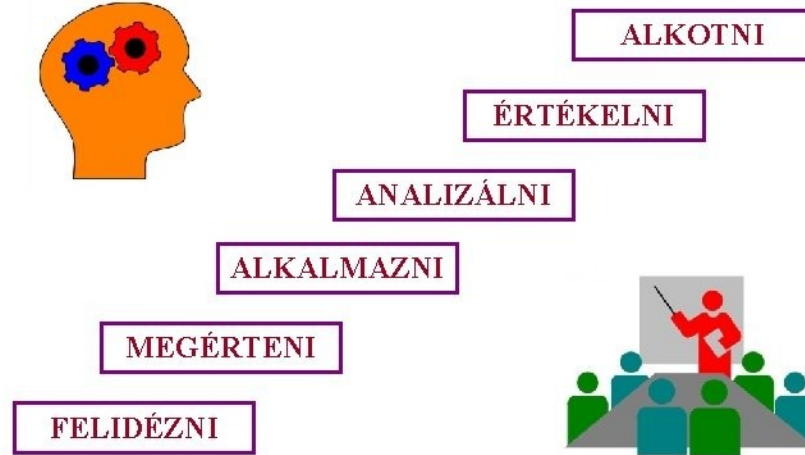

sokféleség

15
57

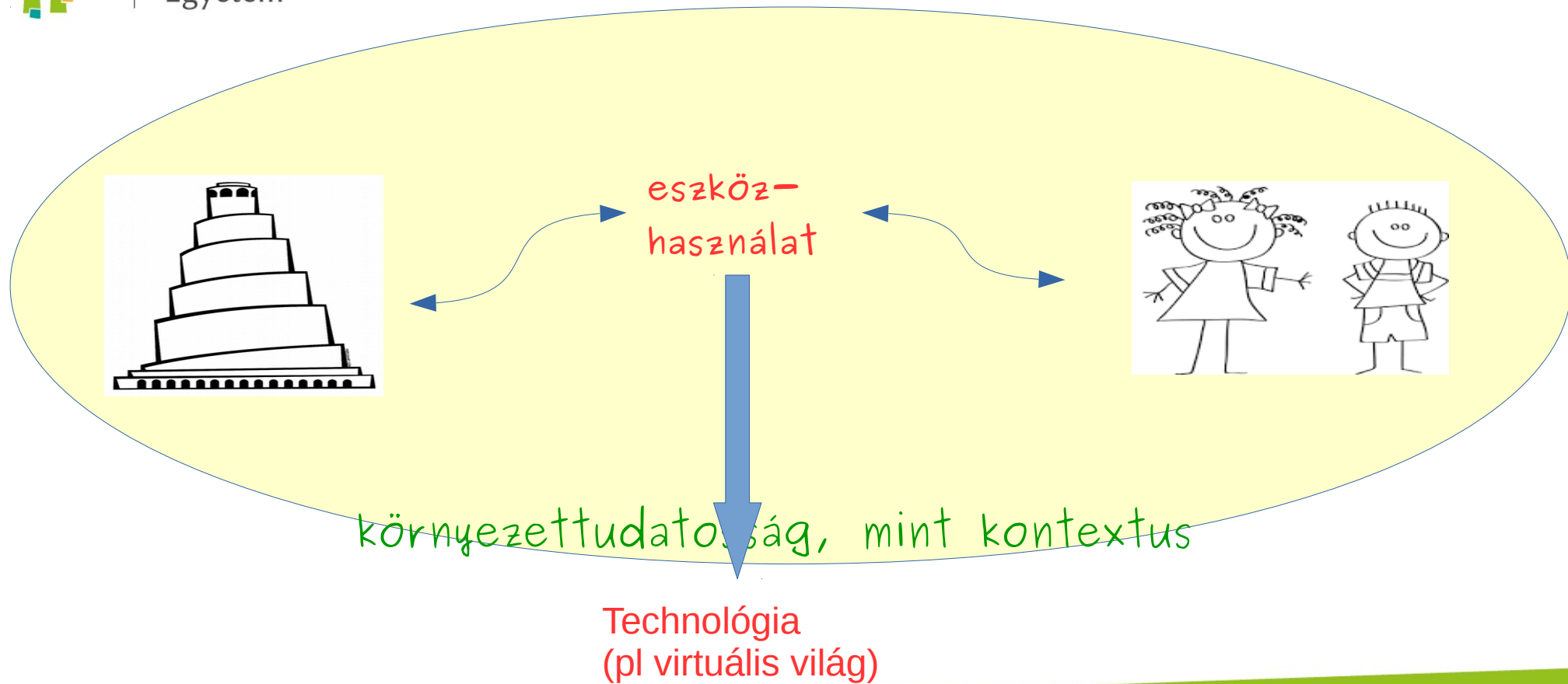

15
57

Evangelikus
Hittudományi
Egyetem

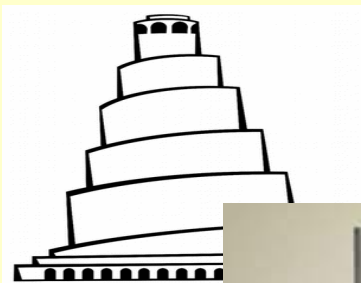
Bábel tornya, a környezettudatosság és az óvodás gyerek

15
57

Bábel tornya, a környezettudatosság és az óvodás gyerek

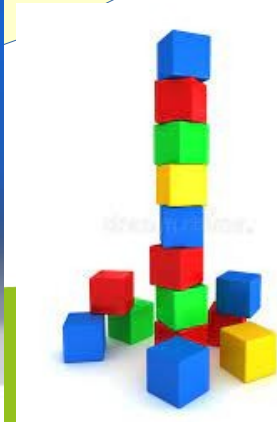

eszköz-
használat

ttudatosság, mint kor

Technológia
(pl virtuális világ)

15
57

Evangélikus
Hittudományi
Egyetem

5000 ember megvendégelése, a környezettudatosság és az óvodás gyerek

„Szedjétek össze
a maradékot,
hogy semmi se
vessen kárba!”
(Jn 6,12)

megelégedettség

újra-„hasznosítás”

környezettudatosság, mint kontextus

15
57

Péld 6,6

közösség

egymásra
utaltság

környezettudatosság, mint kontextus

15
57

Péld 6,6

A „másik”
cipőjében
járni

(perspektíva-
váltás)

15
57

Az irgalmas samaritánus, a környezettudatosság és az óvodás gyerek

irgalom
könyörület
részvét
empátia

környezettudatosság, mint kontextus

15
57

Első teremtéselbeszélés, a környezettudatosság és az óvodás gyerekek

rend
rendezettség
„mindennek
megvan a
helye”

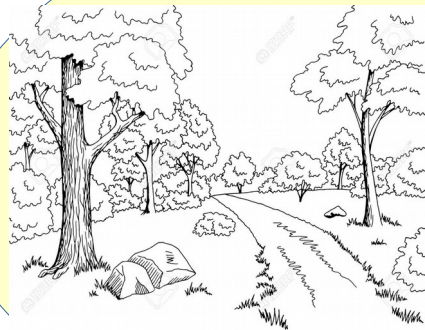
környezettudatosság, mint kontextus

15
57

Evangélikus
Hittudományi
Egyetem

Második teremtéselbeszélés, a környezettudatosság és az óvodás gyerek

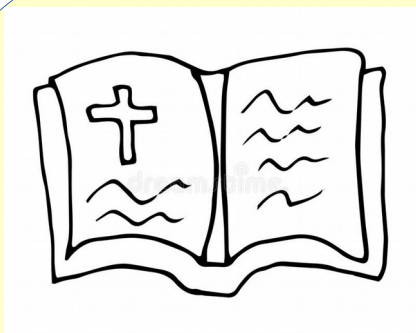
egymásra-
utaltság,
őrzés,
gondoskodás

környezettudatosság, mint kontextus

15
57Evangélikus
Hittudományi
Egyetem

És amit szüntelenül tanulunk:

REMÉNY
HÁLA

környezettudatosság, mint kontextus

„Mindenkor örüljetek, szüntelenül imádkozzatok, mindenért hálát adjatok,
mert ez Isten akarata Jézus Krisztus által a ti javatokra.” (1Thessz 5,16-18)

- teremtesunnepe.hu
- arterm.hu (ararat.lutheran.hu)
- meet.lutheran.hu
- ecen.org

15
57

Evangélikus
Hittudományi
Egyetem

Köszönöm a figyelmet!

eszter.simon@lutheran.hu

teol.lutheran.hu